

satte, har siden under Debatten faaet den mest eklatante Bekræftelse. Baade det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) og det ærede Medlem fra Slagelse (H. Neergaard), Ordførerne for de to Højregrupper, have draget Konsekvenserne og udtalt, at nu, da Statsbanerne forrente sig saa daarligt, kunde det maaske være heldigt foreløbig at stille Udførelsen af Jernbaneloven i Bero, og den højtærede Trafikminister syntes at være ganske velvillig til at tage denne Tanke under Overvejelse; der var en hel Del i den, det kunde blot ikke afgøres paa dette Lovforslag. Det forekommer mig, at hele denne Situation bedre end noget andet afslører, hvor farligt i rent samfundsmæssig Henseende den Opfattelse af Statsbanernes Forrentningspligt er. Jeg vil særlig henstille til de ærede Medlemmer, som repræsenterer de paagældende Egne af Landet, at tænke lidt over det Ansvar, de derved paadrage sig.

Allerede i Kraft af hele den Tendens, som bærer Lovforslaget oppe, Kravet om Statsbanernes Forrentning à tout prix, synes jeg, at man med fuld Ret kan karakterisere Forslaget som et kulturfjendtligt Forslag, thi er det en kulturfjendtlig Handling at vanskeliggøre Adgangen til Teatre, Koncerter og deslige, saa er det det i fuldt saa høj Grad, naar det gaar ud paa at hemme og standse den Udvikling af Samfærdselsmidlerne, som aabner nye Egne af Landet for økonomisk Opgang, som letter Udfoldelsen af deres Velstandskilder og fremmer hele den materielle og aandelige Kultur. Dertil kommer, at det ikke blot er Tendensen i Lovforslaget, den kapitalistiske Synsmaade, hvori Lovforslaget bunder, men det er ogsaa de direkte, haandgribelige Følger af Lovforslagets Bestemmelser, som i Virkeligheden have en kulturfjendtlig Karakter. Det er en kulturfjendtlig Handling at lægge Samfærdselen mellem de forskellige Steder, Sten i Vejen og vanskeliggøre det for en københavnsk Familie at tage i Skoven, for en Landbofamilie at tage ind til Købstaden og at fordyre Højskolebesøg, Landboernes Teaterbesøg, Ferierejser, Skolebesøg og alt deslige, og det er det i dobbelt Grad, naar det som her — jeg tænker her paa Godstaksterne — vil resultere i at retardere Næringslivets Udvikling og forlænge den økonomiske Depressionsperiode, vi ere nede i, svække og lamme Industri, Handel, Produktion og Omsætning, Landbrug, Fiskeri, Eksistensvilkaarene for hele den

produktive Virksomhed, som danner Grundlaget for baade den materielle og den aandelige Kultur i Samfundet.

Den højtærede Trafikminister spurgte mig, om jeg da vilde betegne vore Nabolande, Norge og Tyskland, som kulturfjendtlige, fordi de havde højere Jernbanetakster end vi. Dertil vil jeg for det første svare, at jeg føler mig ikke overbevist om, at man saaledes over en Bank kan sige, at vore Nabolande have højere Jernbanetakster end vi. Naar vi tage Hensyn til Returbilletterne i Norge og til fjerde Klasse i Tyskland, finder jeg ikke, at man med nogen Ret kan karakterisere disse Landes Takster som højere. Selvfølgelig vare de Tal, det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. T. Nielsen) anførte for to Rejser over henholdsvis 200 og 500 km, rigtige, jeg betvivler det ikke et Øjeblik. Men jeg vil hævde, at for at faa et virkeligt Billede af Forholdene maa man gøre Stikprøver rundt omkring, tage Rejser paa 50, 20, 10, 500 og forskellige andre Kilometerafstande, fordi det, som passer for to Strækninger, meget muligt ikke passer for andre Strækninger. Jeg finder altsaa ikke, at den Sammenligning, jeg drog i mit Foredrag forleden, hvor jeg fremførte Eksempler paa de højere Takster, som vi fremtidig ville faa, og Takster for tilsvarende Strækninger i Nabolandene, er bleven afkræftet under den senere Debat. For det andet vil jeg svare, at med Hensyn til Norge maa der tages et billigt Hensyn, i alt Fald ud fra det ærede Regeringspartis Forudsætninger, til de overmaade store Anlægsomkostninger i dette Bjergland, som Norge er, navnlig til den umaadelige Belastning, som er kommen til i de senere Aar gennem den overordentlig dyre Bergens-Bane, som i øvrigt ikke har den Virkning, vore Hedebaner have, at den i kendelig Grad ophjælper de Strækninger, den gennemskærer. Bergens-Banen spiller ikke nær den Rolle for Norge, som en saadan Hedebane spiller for Danmark. Men for det tredje vil jeg, naar den højtærede Minister retter et direkte Spørgsmaal til mig, som lyder: Anser det ærede Medlem Tyskland for at være en kulturfjendtlig Stat, sige, at det Spørgsmaal vil jeg foreløbig undlade at svare paa. Det vil jeg, fordi jeg ikke er sikker paa, at den ærede Ministers Kollega, Udenrigsministeren, vilde sætte Pris paa, at jeg paa dette Sted udtalte min Hjertens Mening om det Bureaukrati, der hersker i den tyske Stat, den Militarisme, den Byzantinisme, det Skattesystem, som der praktiseres. Men